

Går du en tur i omgivelserne omkring Hagenskov slot, er det næsten ikke til at overse de mange tegn på den aktivitet, der har været i området helt siden stenalderen. Det gamle Hagenskov, som i dag ses som et imponerende voldsted sydøst for det nuværende slot, bærer tydelig vidnesbyrd om, at området også i middelalderen var af høj prioritet. Ved krydset mellem Å Strandvej og Slots Allé er der også stadig spor fra en del af den pikstensbrolagte vej, der engang førte ned mod voldstedet.

På vej fra slottet og ned mod vandet vil det trænede øje også kunne ane overpløjede stenalderhøje, der som svage buler aftegner sig på markerne, og som i skoven mod vest fremstår endnu tydeligere. Men med alt den historie, der stadig er synlig på overfladen, hvad gemmer der sig så ikke i mulden på markerne omkring de mange fortidsminder?

Siden 2014 er jorderne tilhørende Hagenskov Slot blevet afsøgt med metaldetektor. Til at begynde med, mens kornet og rapsen stadig stod højt på markerne, drejede det sig primært om haven og foldene nær ved slottet og ned mod voldstedet. Her dukkede hurtigt nogle af de sædvanlige fund op: nyere mønter fra omkring år 1800 frem til i dag, knapper, fingerbøl, legetøjsbiler samt en hængelås. Alt i alt ting som man kunne forvente at finde i en have, der på trods af at være blevet omlagt og ændret flere gange, dog har været i brug siden sidste halvdel af 1700-tallet.

Et signal på folden bag slottet, som detektoren af mærket Garrett AT-pro akkurat opfangede, og som forsvandt helt blev søgehovedet blot løftet tre centimeter fra græsset, skulle vise sig at gemme på noget lidt ældre. Ti-femten centimeter under overfladen dukkede en meget lille, meget skrøbelig sølvmønt op. Dateringen skulle ikke vise sig at være helt så lige til, da der desværre var knækket lidt af mønten netop dér, hvor årstallet sidder (heldigvis med patina i bruddet, så det var trods alt ikke et

resultat af lemfældigt brug af spaden under søgen efter signalet). En gennemgang af diverse møntkataloger, hvor de finere detaljer i våbenskjoldet blev sammenlignet, skulle vise sig at afsløre mønten som værende en 2 skilling fra 1660erne af daværende konge, Frederik III. Dog havde den en vægt på kun 0,56gram; blot halvdelen af vægten af lignende mønter fra samme periode. Lægger vi en smule oven i det, da der jo manglede en lille del (dog ikke mere end tiendedel) kan vi med lidt god vil-

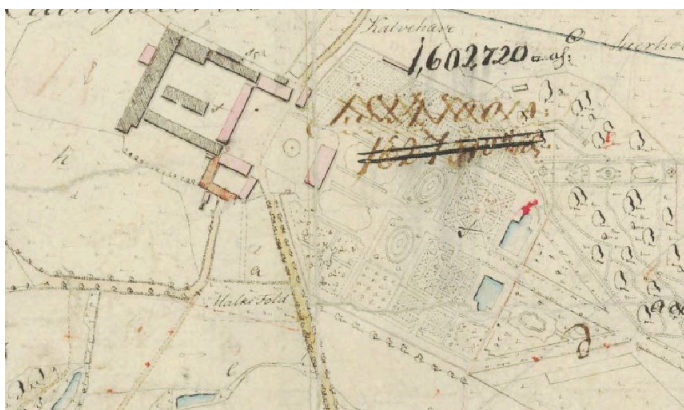
Picture 1 Billederne er for- og bagside af den mønt fra 1660erne, som blev fundet på folden bag slottet. Hvis de er af for dårlig kvalitet kan jeg godt prøve at tage nogle nye, ellers kan det være Jacob har nogle fra den dag vi tog billeder af nogle af fundene.

je give den en vægt på 0,7 gram. Da præget på mønten stod tydeligt og letlæseligt frem, må det også formodes at ikke meget af den er gået tabt pga. slid. Altså har der nok været en møntmester et sted, der har sparet godt og vel 40% af sølvet i fremstillingen af sine sølvmønter.

Der er dog ét spørgsmål, som er endnu mere interessant, om end det nok aldrig helt kan besvares til fulde. Hvad laver en mønt fra 1660erne i en have fra 1770erne? At en så skrøbelig mønt har været i cirkulation i over 100 år for derefter at blive tabt i haven ved Hagenskov Slot, virker usandsynlig. Måske der før har været bygninger dér, før slottet blev bygget, og som ingen længere husker. Eller har en bonde, der arbejder i forbindelse med det nærliggende voldsted tilfældigt tabt den?

Et andet signal, der senere skulle vise sig at blive til flere signaler, kan ligeledes sætte fantasien i gang. Ved bredden af den sø, der i dag ligger midt i haven mellem slottet og voldstedet, og som på billedet ses som to separate søer i det gamle have-layout, dukkede nemlig en lille håndfuld skillingemønter op. Det drejede sig om 1 rigsbankskillinger, 1 skilling og 16 skillinger fra perioden 1852-1867- altså Frederik VII (som umiddelbart inden han blev konge periodevist boede på godset) samt Christian IX.

Hvad så mange mønter laver på så lille et sted kan vi kun gisne om. Måske de er indholdet af en tabt pung? Måske kastet med vilje med håbet om, at de vil bringe lykke? Eller måske tabt under fisketure, hvis der også dengang har været fisk i søen?

kort 1 Det gamle have-layout på et kort fra 1810

Når markerne endelig bliver høstet, åbnes der også her op for en sand guldgrube af interessante fund. Indtil videre tælles knap 100 fund, der er afleveret til Odense bys museer. En væsentlig andel af disse udgøres af såkaldte "borgerkrigsmønter"- mønter fra perioden 1241-1377. Disse mønter er som det ses på billedet i utrolig dårlig stand, og man skal næsten vide, hvordan de ser ud, for at de ikke ryger ud som skrald. Med deres iøjefaldende antal betegnes de nu som en skat, og vidner om den historie, som omgiver det nærliggende voldsted. Disse mange borgerkrigsmønter blev ledsaget af et par engelske sølvmønter fra samme periode; såkaldte "longcross". I samme område er der udover skatten også fundet en hel del fragmenter fra en

Picture 2 Borgerkrigsmønt, der endnu ikke er gravet fri af mulden. Nærmere typebestemmelse er qua dens tilstand tæt på umulig.

eller flere malmgryder samt en masse firkantede jernnagler. Dette kunne tyde på, at der måske engang har ligget en eller anden form for bygning på dette sted. Om mønterne er nedgravet samlet ved bygningen, eller om de løbende er blevet tabt i forbindelse med arbejde, er dog stadig et åbent spørgsmål.

Men markerne begrænser sig ikke kun til borgerkrigsmønter og rustne jernnagler. Også mere gængse hverdagsting kommer af til op fra mulden heriblandt beslag, knapper og ringe.

Det er altså gennem afsøgningen af marken virkelig blevet tydeligt, hvordan den har været brugt flittigt lige siden den tidlige middelalder.

Fra borgerkrigsmønter bevæger vi os længere op gennem tiden, hvor vi bl.a. finder flere mønter fra Erik af Pommern omkring 1420'erne og også en sjov mønt fra Wismar i Tyskland fra nogenlunde samme periode. Mønten har, ligesom så mange andre mønter, på den ene side et kors, men vender man den om, kigger en tyr med både horn i panden og ring i næsen tilbage på en.

Bevæger vi os endnu længere op gennem historien til den sene middelalder og begyndelsen af renæssancen giver både Christian IV og Frederik III deres bedste bud på, hvordan de syntes en to skilling skulle se ud. Begge konger stod for utallige variationer af den lille skrøbelige mønt, hvor én af udgaverne var den, der, som tidligere nævnt, dukkede op på folden bag slottet.

Fra denne periode stammer også en seglstampe, som desværre ikke lod sin tidligere ejermand afsløre ved første øjekast, men som museet forhåbentlig finder frem til på et tidspunkt.

Picture 3 Billederne viser den tyske mønt fra Wismar med motivet af en tyr på den ene side og et kors på det andet. Fra slutningen af 1300-tallet.

Alle disse ting er blot et lille udpluk af alle de genstande, som de sidste par år er dukket frem af mulden omkring Hagenskov, og som alle både bidrager til men samtidig også synliggør de oceaner af historie, som omgiver stedet.

- Mikkel Torbjørn Leth-Larsen